

Zápis ze 17. jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací
ze dne 27. 11. 2019

Místo konání: MZe

Přítomní členové: podle prezenční listiny.

(Tajemník výboru: Ing. Radek Hospodka – MZe; přítomní hosté: Ing. Želmíra Macková, MBA – MZe, JUDr. Ing. Petr Petržílek, Ph.D. – MV)

1. Úvod

Předseda Ing. Aleš Kendík přivítal přítomné a zkonstatoval, že Výbor VaK je usnášeníschopný. (Přítomných 10 členů s hlasovacím právem). Žádný z přítomných členů neprojevil nesouhlas s přítomností pozvaných hostů. Přítomní odsouhlasili předložený program.

Dále předseda Výboru VaK přivítal nového člena za ERÚ a oznámil změnu v osobě náhradníka za MF.

2. Informace MZe k zjištění ohledně současné praxe v sektoru VaK při uzavírání Dohod pro rozdělení vloženého kapitálu mezi vlastníkem a provozovatelem pro výpočet přiměřeného zisku z použitého kapitálu

MF na 16. jednání Výboru VaK prezentovalo analýzu počtu dohod pro rozdělení vloženého kapitálu mezi vlastníkem a provozovatelem (dále jen „dohoda“). Tato analýza však neobsahovala bližší informaci o výši % podílu, které bylo v rámci dohod sjednáno. MZe proto v souladu se závěrem posledního jednání Výboru VaK zrealizovalo vlastní zjišťování ve skupině TOP 100 provozovatelů a předložilo členům výboru analýzu na základě získaných dokladů a informací. (Pozn. MZe Analýzu uveřejní na webu MZe v sekci Výboru VaK – „schválené materiály“.). Analýza přinesla zásadní zjištění, že se dohody ve velké míře využívají. Důležité je, aby byly dohody transparentní. Dále bylo zjištěno, že vážený průměr hodnoty % podílu vloženého kapitálu poskytnutého vlastníkem pro výpočet zisku provozovatele činil v roce 2018 více než 56% (použitá váha – objem fakturované pitné, odpadní a srážkové vody). Dané má vazbu na návrh MZe, které v letošním roce navrhovalo, aby bylo umožněno uzavírat dohody i v rámci smluv o provozování, uzavřených po 1. 1. 2017 a to s omezením výše % podílu na 30%. Navrhovaná hranice je zde přísnější, než je stávající stav a to doby než bude zaveden jiný způsob výpočtu přiměřeného zisku zohledňujícího efektivitu provozování.

V rámci diskuze bylo konstatováno, že současný stav v sektoru je pro provozovatele, kteří uzavřeli smlouvy o provozování po 1. 1. 2017 diskriminační. Cílem by mělo být zajistit stejné podmínky pro celý trh. Analýza byla zpracována i z důvodu vzneseného požadavku ze strany MF, kde při minulém jednání o návrhu MZe bylo poukázáno na to, že výše 30% podílu není ničím podložena. Vzhledem k tomu, že prozatím nebyl představen nový způsob výpočtu přiměřeného zisku, který by zohledňoval efektivitu provozování, zástupce MZe

navrhl, aby s ohledem na předložené výsledky zpracované analýzy MF opětovně přehodnotilo svoje stanovisko k přijatému usnesení č. 8 Výboru VaK a doplnilo do cenového výměru pro rok 2020 možnost uzavírat dohody i pro provozovatelské smlouvy uzavřené po 1. 1. 2017. V další diskusi zazněl názor zástupce MF, že vzhledem na předcházející závěry a přijatý postup předkládání a úpravy části II. cenového výměru pro rok 2020, který byl předložen Výboru VaK k 30. 6., by nebylo vhodné část II. cenového výměru před jeho zveřejněním jakkoliv upravovat a měnit. Návrh bude možné případně zohlednit až v cenovém výměru pro rok 2021. MF ujistilo přítomné členy Výboru VaK, že cenový výměr pro rok 2020 se už nebude měnit a v části II. bude vydán ve verzi, která byla předložena Výboru VaK k 30. 6. 2019. Zástupce MF konstatoval, že tento problém je komplexnější a je potřebné dané řešit v rámci úpravy celého cenového modelu. Dále bylo konstатовáno, že důvodem vedoucí k rozhodnutí nezahrnutí navrhované změny ve Výměru na rok 2020 je také nesystémovost s ohledem na časové potřeby projednání a schvalování. Bylo konstатовáno, že Výbor VaK se problematikou nerovných podmínek pro možnost uzavírat dohody už zabývá déle a samotné MF mělo sledovat a vyhodnocovat problematiku dohod. Analýza, kterou MF Výboru VaK předložilo, neobsahovala dostatečné informace, a proto MZe následně vypracovalo další analýzu, která vyhodnocuje kromě četnosti uzavřených dohod, také výši hodnoty % podílu z vloženého kapitálu poskytovanou provozovatelům pro výpočet přiměřeného zisku. Z hlediska fungování sektoru je přínosem, že byly podmínky fungování pro další rok známé dostatečně napřed, ale na druhé straně došlo k navození nejednotných podmínek na trhu, které neposkytují všem provozovatelům stejnou možnost generovat zisk. Opětovně bylo upozorněno na fakt, že se omezení zavedlo pouze na základě příslibu MF, že II. část cenového výměru pro rok 2019 už bude obsahovat nový výpočet přiměřeného zisku se zohledněním efektivity provozu. V průběhu času se zjistilo, že není dostatečně dobře možné takovéto objektivně měřitelné ukazatele efektivity provozování stanovit, ale na druhé straně nastala situace, kdy cca 45% trhu má možnost využívat pro výpočet přiměřeného zisku až 100% vloženého kapitálu vlastníka. Bylo konstатовáno, že problematikou stanovení ukazatelů efektivity se budou zabývat jednotlivé rezorty v rámci připravovaného jednání kulatého stolu zajišťované MF. Závěrem zazněl návrh, aby Výbor VaK přijal výsledky předložené analýzy na vědomí a MF se při přípravě části II. cenového výměru pro rok 2021 opětovně zabývala doporučením Výboru VaK přijatým usnesením č. 8 z dubna 2019. Diskuse byla ukončena.

Závěr:

Předseda Výboru VaK vyzval členy Výboru VaK, aby hlasovali o přijetí výsledků předložené analýzy na vědomí, a doporučuje, aby se MF zabývalo doporučením Výboru VaK přijatým v usnesení č. 8 Výboru VaK z dubna 2019 při přípravě položky č. 2 části II. cenového výměru pro rok 2021.

Výbor VaK bere na vědomí výsledky analýzy „Dohod pro rozdělení vloženého kapitálu mezi vlastníkem a provozovatelem pro výpočet přiměřeného zisku z použitého kapitálu“ vypracovanou Ministerstvem zemědělství a doporučuje Ministerstvu financí opakovaně se zabývat Usnesením Výboru VaK č. 8 ze dne 9. dubna 2019 k úpravě cenové regulace podle pravidel Výměru Ministerstva financí pro rok 2021.

Výsledky hlasování:

Pro: 9

Proti: 0

Zdržel se: 1

3. Problematika vyloučení příspěvků poskytovaných zaměstnavatelem na penzijní připojištění se státním příspěvkem a na doplňkové penzijní spoření zaměstnanců VaK z ekonomicky uznatelných osobních nákladů v rámci kalkulace cen pro vodné a stočné

Zástupce ČMKOS objasnil přítomným, že Výbor VaK se opětovně vrací k už projednávané problematice z důvodu dalšího vývoje, který nastal po jejím projednání. Hlavním důvodem je, že realizované kontroly SFÚ, kontrolují zahrnutí poskytnutých příspěvků zaměstnavatelem k penzijnímu připojištění do ceny pro vodné a stočné i v období, kdy nebylo jednoznačně jasné, jestli se jedná o ekonomicky neoprávněný náklad a následně uděluje sankce ve výši, které mají na pokutované subjekty paralyzační dopad. Problémem je, že SFÚ uděluje pokuty retroaktivně. Důchodová komise, se bude zabývat i dopadem rozhodnutí o ekonomické neoprávněnosti příspěvku zaměstnavatele na důchodové pojištění, které znevýhodňuje zaměstnance ve vodárenství a reálně hrozí riziko odchodu zaměstnanců z oboru.

V rámci diskuze bylo vysvětleno, že MF uvedenou problematiku vnímá jako dlouhodobou, ale je nutné přihlížet k platné judikatuře, které upravuje problematiku příspěvků zaměstnavatele pro všechna síťová odvětví, a všichni regulující subjekty zde postupují stejně. MF se snaží získat jasné stanovisko MPSV. Kontrola postupuje podle platné judikatury, nemá jinou možnost. V cenovém výměru s účinností od 1. 1. 2020 je jasné uvedeno, že příspěvek zaměstnavatele na důchodové připojištění není ekonomicky oprávněným nákladem. Dále bylo upozorněno, že judikatura se vyjadřuje jenom k teplotě a neupravuje oblast vody. Bylo konstatováno, že výsledky kontrol zavazují kontrolované subjekty ke vrácení peněz odběratelům, představují pro ně obrovskou administrativní agendu. V případě, že společnosti přistoupí k souvisejícímu navýšení mezd zaměstnancům, způsobí to prokazatelný nárůst cen pro vodné a stočné. Některé penalizované subjekty se již brání soudní cestou. Výbor VaK dospěl k závěru, že bude nutné problematiku vyřešit jedním způsobem platným pro všechna síťová odvětví a pro další řešení je nutné získat jasné stanovisko MPSV.

Závěr: Výbor VaK se bude věnovat problematice příspěvku zaměstnavatelů k penzijnímu připojištění zaměstnanců v systémové diskuzi na svém dalším jednání a to za přítomnosti zástupce MPSV.

4. Informace o sektoru vodárenství v Maďarsku a Izraeli

Formou prezentace (viz. Příloha zápisu) byla přítomným poskytnuta zástupcem MZe informace o řešení problému atomizace vodohospodářského trhu v Maďarsku. Strategie reformy sektoru byla založena na minimálním počtu tzv. ekvivalentních odběratelů pro každý subjekt – 150 000, který byl podmínkou pro získání licence na provozování. Bylo upozorněno na některé části zákona č. CCIX z roku 2011 o vodohospodářských službách, které upravovaly podmínky fungování sektoru tak, aby napomáhaly k seskupování trhu.

Dále byla poskytnuta zástupcem MF informace o stavu regulace vodárenství v Izraeli (viz. Příloha zápisu). Vypracovaný materiál bude zaslán členům Výboru VaK. Podmínky regulace v Izraeli se zásahem státu neustále mění. Zajímavé je, že cena neodpovídá reálně

ceně, takže ji stát výrazně subvencuje. Zajímavou informací je, že soukromé společnosti podnikající v sektoru nemají nárok na rozdělování zisku (těchto subjektů je málo). Veškerý zisk se vrací těm, kteří cenu subvencovali, nebo je investován zpět do infrastruktury. Soukromé subjekty mají nárok na úhradu veškerých nákladů. Další zajímavostí je, že DPH sice na služby je stanoveno, ale zásahem státu se uplatňuje v nulové výši. V Izraeli se používá pásmová cena. Nastavením struktury ceny se snaží ovlivňovat spotřebu vody, ale i přesto je spotřeba výrazně vyšší než v ČR. Také v oblasti kvality čištění a kvality vyráběné vody jsou na nižší úrovni než v ČR.

5. Různé

5.1. Informace MZe k vypořádání obdržených připomínek k Metodickému pokynu MZe pro zpracování a dokládání realizace Plánu financování obnovy VaK

MZe zaslalo všem členům Výboru VaK návrh metodického pokynu k připomínkám. Byly obdrženy připomínky od pěti subjektů. MZe rozeslalo návrh písemného vypořádání připomínek a čekáme na reakci. V případě neakceptování vypořádání MZe dále přistoupí k dalšímu konferenčnímu vypořádání jejich připomínek. MZe předpokládá, že na dalším Výboru VaK bude členy Výboru VaK informovat o finálním znění metodického pokynu.

5.2. Informace MF o činnosti Meziresortní pracovní skupiny pro regulaci VaK

Vedoucí pracovní skupiny informoval o práci a průběžných závěrech meziresortní pracovní skupiny pro harmonizaci v oboru VaK. Uvedl, že z jedním hlavních cílů pracovní skupiny je zajištění podmínek pro dlouhodobou udržitelnost oboru VaK. Základním nástrojem pro zajištění udržitelnosti je obnova infrastruktury, tedy tvorba a čerpání prostředků financování obnovy (dále též „prostředky obnovy“ nebo „PO“). Pracovní skupina definovala jednoznačný a jednotný způsob stanovení výše PO, změna ve stanovení PO nicméně může mít přímý dopad na výši ceny za vodné a stočné. Dále představil výsledky benchmarkingu MZe, ze kterého vyplývá, že existuje deficit na VaK infrastruktuře o více než 1 mld. Kč ročně. V současnosti je plně nákladová cena (pokrývající i tvorbu PO) dosahována zejména u větších subjektů a výrazná většina obyvatel hradí plně nákladové ceny (pro pitnou vodu 7,2 mil a pro odpadní vodu přes 6 mil). Pro subjekty, které nedosahují plně nákladové ceny, pracovní skupina navrhuje postupné zvyšování ceny na úroveň 100% během období 30let. Ke zvyšování by mělo dojít na základě individuálních plánů postupného plnění. Plnění lze realizovat i z vlastních nebo státních dotací. V rámci subjektů existuje i skupina, u které by „plně nákladová cena“ přesahovala cenu sociálně únosnou.

Vedoucí pracovní skupiny požádal členy VaK o názor na délku přechodného období 30 let a návrh řešení pro skupinu odběratelů, u kterých by plně nákladová cena přesahovala úroveň „sociálně únosné ceny“. Pracovní skupiny bude dále analyzovat data a bude postupně rozpracovávat způsob řešení individuálních plánů nárůstu plnění PO.

Diskuze:

MZe už v roce 2016 předložilo analýzu plnění plánu financování obnovy a to na základě doporučených životností. Pro subjekty, které plán neplní, byl přijat ambicióznější přístup,

Jednání Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací ze dne 27. 11. 2019.

kdy se mají dostat na úroveň plnění plánu financování obnovy v průběhu 10 let, také lineárním způsobem nárůstu. Ze strany vlastníků nebyl shledán dosud žádný odpor vůči tomuto postupu. V rámci diskuse zazněl názor, že postup MZe související s kontrolou plnění plánu financování obnovy formou upozorňujících dopisů je nedostatečný. Bylo upřesněno, že se jednalo o první krok s tím, že byl subjektům ponechán prostor pro nápravu. Kontrola se bude opakovat a budou následovat pokuty. Pokud by subjekty dosáhly úrovně sociálně únosné ceny a nebude to postačovat na plnění plánu obnovy, bude nutné, aby přispěl stát nebo municipalita. Bylo vysloveno doporučení, aby se doba do dosažení plně nákladové ceny navrhovaná pracovní skupinou zkrátila na 10 let.

Se stanovením ceny souvisí i problematika dvousložkové ceny, která byla už na Výboru VaK projednávána. Podle posledních zjištění SOVAKu, 20% odběratelů má minimální, nebo žádnou spotřebu vody a ostatní spotřebitelé na ně doplácí. Je nutné zajistit spravedlivou cenu pro každého, a proto by se měl Výbor VaK vrátit k problematice dvousložkové ceny na dalším zasedání.

Předseda Výboru VaK ukončil jednání. Další jednání Výboru VaK bude v příštím roce.

Zapsala: Ing. Želmíra Macková, MBA

Schválil: Ing. Aleš Kendík

Originál zápisu včetně prezenční listiny je uložen u tajemníka Výboru VaK.

Přílohy:

- 1) Usnesení č. 9
- 2) Prezentace MZe k bodu 4.1
- 3) Prezentace MF k bodu 4.2